

ZALECENIE RADY**z dnia 14 lipca 2015 r.****w sprawie krajowego programu reform Słowacji na 2015 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Słowację programu stabilności na 2015 r.**

(2015/C 272/03)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 2,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 26 marca 2010 r. Rada Europejska przyjęła wniosek Komisji dotyczący wprowadzenia nowej strategii na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia zatytułowanej „Europa 2020” i opartej na ściślejszej koordynacji polityk gospodarczych. Strategia ta skupia się na kluczowych obszarach wymagających podjęcia działań służących pobudzeniu europejskiego potencjału w dziedzinie trwałego wzrostu gospodarczego i konkurencyjności.
- (2) W dniu 14 lipca 2015 r. na podstawie wniosków Komisji Rada przyjęła zalecenie w sprawie ogólnych wytycznych polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii, a w dniu 21 października 2010 r. – decyzję dotyczącą wytycznych w sprawie polityki zatrudnienia państw członkowskich ⁽²⁾. Dokumenty te stanowią razem „zintegrowane wytyczne”, a państwa członkowskie zostały wezwane do ich uwzględnienia we własnych krajowych politykach gospodarczych i politykach zatrudnienia.
- (3) W dniu 8 lipca 2014 r. Rada przyjęła zalecenie ⁽³⁾ w sprawie krajowego programu reform Słowacji na 2014 r. oraz wydała opinię na temat przedstawionego przez Słowację zaktualizowanego programu stabilności na 2014 r. W dniu 28 listopada 2014 r., zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 473/2013 ⁽⁴⁾, Komisja przedstawiła opinię na temat projektu planu budżetowego Słowacji na 2015 r.

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Utrzymana w mocy decyzją Rady 2014/322/UE z dnia 6 maja 2014 r. w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich na rok 2014 (Dz.U. L 165 z 4.6.2014, s. 49).

⁽³⁾ Zalecenie Rady z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie krajowego programu reform Słowacji na 2014 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Słowację programu stabilności na 2014 r. (Dz.U. C 247 z 29.7.2014, s. 122).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 473/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wspólnych przepisów dotyczących monitorowania i oceny projektów planów budżetowych oraz zapewnienia korekty nadmiernego deficytu w państwach członkowskich należących do strefy euro (Dz.U. L 140 z 27.5.2013, s. 11).

- (4) W dniu 28 listopada 2014 r. Komisja przyjęła roczną analizę wzrostu gospodarczego, rozpoczynając tym samym europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej w 2015 r. W tym samym dniu na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011⁽¹⁾ Komisja przyjęła sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania, w którym nie wskazano Słowacji jako jednego z państw członkowskich, w przypadku których przeprowadzona zostanie szczegółowa ocena sytuacji.
- (5) W dniu 18 grudnia 2014 r. Rada Europejska zatwierdziła priorytety zakładające wspieranie inwestycji, zintensyfikowanie reform strukturalnych oraz przeprowadzenie odpowiedzialnej konsolidacji budżetowej sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu.
- (6) W dniu 26 lutego 2015 r. Komisja opublikowała swoje sprawozdanie krajowe za 2015 r. dotyczące Słowacji. W sprawozdaniu tym zawarto ocenę postępów Słowacji w realizacji zaleceń dla tego kraju, przyjętych w dniu 8 lipca 2014 r.
- (7) W dniu 29 kwietnia 2015 r. Słowacja przedłożyła swój krajowy program reform na 2015 r. oraz swój program stabilności na 2015 r. W celu uwzględnienia powiązań między tymi dwoma programami poddano je jednoczesnej ocenie.
- (8) Słowacja jest obecnie objęta funkcją zapobiegawczą paktu stabilności i wzrostu. W programie stabilności na 2015 r. rząd planuje stopniową poprawę deficytu nominalnego do poziomu 2,5 % PKB w 2015 r., a w 2018 r. dalszą poprawę do 0,5 %. Zgodnie z programem stabilności, średniookresowy cel budżetowy – deficyt strukturalny na poziomie 0,5 % PKB – zostałyby osiągnięty od 2017 r. Przewiduje się nieznaczny spadek relacji długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB do poziomu 53,4 % w 2015 r., a następnie dalszy jej spadek do 50,3 % w 2018 r. Scenariusz makroekonomiczny stanowiący podstawę tych prognoz budżetowych jest wiarygodny. Środki, które mają prowadzić do osiągnięcia zakładanych docelowych wartości deficytu, począwszy od 2016 r., nie zostały jednak dostatecznie sprecyzowane. W prognozie Komisji z wiosny 2015 r. przewiduje się, że wzrost wydatków netto pozostanie poniżej wartości odniesienia zarówno w 2015, jak i w 2016 r., co jest zgodne z wymogami paktu stabilności i wzrostu. Opierając się na ocenie programu stabilności i biorąc pod uwagę prognozę Komisji z wiosny 2015 r., Rada jest zdania, że – zgodnie z przewidywaniami – Słowacja spełni warunki paktu stabilności i wzrostu.
- (9) W 2014. na rynku pracy wystąpiły oznaki ożywienia gospodarczego, ale stopa bezrobocia pozostaje wysoka. Ograniczono czynniki zniechęcające w systemie zabezpieczenia społecznego i poczyniono pewne postępy na drodze do zmniejszenia bezrobocia wśród młodzieży. Długotrwałe bezrobocie wciąż jest jednak dużym wyzwaniem, a poziom zatrudnienia wśród Romów i osób nisko wykwalifikowanych jest niski. Mimo że podjęto pierwsze kroki zmierzające do poprawy funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia, mają one ograniczoną zdolność do świadczenia usług zindywidualizowanych, szczególnie na rzecz osób najbardziej oddalonych od rynku pracy. Wskaźnik zatrudnienia kobiet pozostaje znacznie poniżej średniej unijnej. Wynika to z niewystarczającej oferty przystępnych cenowo, dobrej jakości usług opieki nad dziećmi oraz stosunkowo długiego czasu trwania urlopu rodzicielskiego.
- (10) Słowacja poczyniła pewne postępy w odniesieniu do uczenia się przez praktykę w miejscu pracy, a w 2015 r. ma wejść w życie nowa ustawa o kształceniu i szkoleniu zawodowym. Postępy w poprawie warunków nauczania oraz w zachęcaniu do tworzenia programów studiów licencjackich bardziej ukierunkowanych na karierę zawodową, a także w zwiększaniu odsetka dzieci romskich uczęszczających do placówek wczesnej edukacji i opieki są natomiast ograniczone. Nie podjęto żadnych działań w celu zapewnienia szerszego uczestnictwa Romów w szkoleniach zawodowych i szkolnictwie wyższym. Jedynie niewielkie postępy osiągnięto w eliminowaniu luk w słowackim systemie badań naukowych i innowacji. Do głównych potrzeb w tej dziedzinie należy zaliczyć poprawę jakości i adekwatności bazy naukowej oraz promowanie współpracy środowisk akademickich, badawczych i biznesowych.
- (11) Niska jakość otoczenia biznesu w Słowacji zmniejsza atrakcyjność tego państwa dla inwestycji zagranicznych i krajowych. Efektywność i jakość działania administracji publicznej i systemu sądownictwa nie są wystarczające, co jest szczególnie szkodliwe dla otoczenia biznesu. W służbie cywilnej obserwuje się dużą rotację personelu, a zarządzanie zasobami ludzkimi jest niewydajne. Działania mające służyć zwalczaniu korupcji są, jak dotąd, ograniczone. W szczególności nie podjęto działań w związku z potrzebą zwiększenia zdolności analitycznych i audytorskich administracji podatkowej. Zakorzenione niedociągnięcia w dziedzinie zamówień publicznych mają wpływ na przydzielanie zasobów publicznych.
- (12) Niedawne zmiany systemu podatkowego przyczyniły się wprawdzie do poprawy finansów publicznych, ale koszty związane ze starzeniem się społeczeństwa wpłyną w przyszłości niekorzystnie na zadłużenie Słowacji, które jest obecnie stosunkowo stabilne. Długoterminowa stabilność finansów publicznych zależy od tego, czy rząd będzie zdolny zwiększyć efektywność kosztową sektora opieki zdrowotnej. Ogólny poziom efektywności słowackiego systemu opieki zdrowotnej jest niski, a jego wyniki są słabe w porównaniu z resztą UE. W celu

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25).

wyeliminowania wad w funkcjonowaniu krajowego systemu opieki zdrowotnej rząd przyjął nową strategię na rzecz zdrowia na lata 2014–2020. Strategia jest wdrażana, ale większość środków nie weszła jeszcze w życie. Wydajność poboru podatków jest nadal niewystarczająca, a administracja podatkowa nie jest w pełni efektywna.

- (13) Słabe wyniki inwestycji w ostatnich latach mogą pogarszać długoterminowe perspektywy wzrostu Słowacji. Szczególnie silny spadek inwestycji prywatnych nastąpił w latach 2008–2013. Około 90 % spadku inwestycji ogółem przypada na przedsiębiorstwa niefinansowe i wynika ze zmniejszenia napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych. W 2013 r. poziom inwestycji w dobra kapitałowe był nadal o około 13 % niższy w ujęciu realnym niż w 2008 r. Jednak mimo że spadek inwestycji publicznych był znacznie mniejszy, jego konsekwencje są nadal znaczące ze względu na zakrojone na szeroką skalę projekty związane z budową infrastruktury transportowej, które są niezbędne do wykorzystania potencjału wzrostu w regionach środkowej i wschodniej Słowacji. Zarówno bariery administracyjne, jak i regulacyjne związane z planowaniem inwestycji, a także brak przejrzystości i długotrwałe procedury uzyskiwania pozwoleń na budowę i użytkowanie gruntów hamują inwestycje publiczne. Fundusze UE stanowią bardzo wysoki odsetek wszystkich inwestycji publicznych w Słowacji w porównaniu z poziomami odnotowanymi w innych państwach członkowskich w tym regionie. Ponadto słabe zarządzanie procedurami planowania, złe opracowanie i zły wybór projektów oraz nieprzestrzeganie wymogów dotyczących oceny oddziaływania na środowisko utrudniają absorpcję funduszy UE. W zamówieniach publicznych stosuje się indywidualnie dostosowane specyfikacje, co ogranicza konkurencję oraz prowadzi do wysokich cen końcowych. Lepszy nadzór i większa wiedza fachowa po stronie podmiotów publicznych uczestniczących w procedurach udzielania zamówień publicznych mogłyby przyczynić się do rozwiązania tych problemów. Efektywność i jakość działania administracji publicznej i systemu sądownictwa nie są wystarczające, co jest szczególnie szkodliwe dla otoczenia biznesu, a w odniesieniu do takich kwestii, jak reforma postępowania cywilnego i nierówne rozłożenie obciążenia pracą w sądach, nie podjęto jeszcze działań.
- (14) W ramach europejskiego semestru Komisja przeprowadziła wszechstronną analizę polityki gospodarczej Słowacji i opublikowała ją w sprawozdaniu krajowym na 2015 r. Komisja oceniła również program stabilności i krajowy program reform, a także działania następcze podjęte w odpowiedzi na zalecenia skierowane do Słowacji w poprzednich latach. Wzięła pod uwagę nie tylko ich znaczenie dla stabilnej polityki budżetowej i polityki społeczno-gospodarczej w Słowacji, ale także zgodność z przepisami i wytycznymi UE, ze względu na konieczność wzmocnienia ogólnego zarządzania gospodarczego w Unii przez wnoszenie na szczeblu UE wkładu w przyszłe decyzje krajowe. Zalecenia w ramach europejskiego semestru znajdują odzwierciedlenie w zaleceniach 1–4 poniżej.
- (15) W świetle powyższej oceny Rada przeanalizowała wspomniany program stabilności i uznała ⁽¹⁾, że Słowacja spełnia wymogi paktu stabilności i wzrostu.
- (16) W ramach europejskiego semestru Komisja przeprowadziła również analizę polityki gospodarczej strefy euro jako całości. Na podstawie tej analizy Rada wydała osobne zalecenia skierowane do państw członkowskich, których walutą jest euro ⁽²⁾. Jako kraj, którego walutą jest euro, Słowacja powinna również zapewnić pełne i terminowe wykonanie tych zaleceń,

NINIEJSZYM ZALECA Słowacji podjęcie w latach 2015 i 2016 działań mających na celu:

1. Zwiększenie efektywności kosztowej sektora opieki zdrowotnej, m.in. przez poprawę zarządzania opieką szpitalną oraz ulepszenie podstawowej opieki zdrowotnej. Przyjęcie odpowiednich środków zmierzających do zwiększenia poboru podatków.
2. Podjęcie dodatkowych kroków zmierzających do rozwiązania problemu długotrwałego bezrobocia poprzez usprawnienie środków aktywizacji, edukację drugiej szansy oraz wprowadzenie wysokiej jakości szkoleń dostosowanych do indywidualnych potrzeb. Poprawę zachęt dla kobiet do pozostania na rynku pracy lub powrotu do pracy przez zwiększenie dostępności placówek opieki nad dziećmi.
3. Poprawę jakości doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz podniesienie atrakcyjności zawodu nauczyciela w celu zahamowania spadku wyników edukacyjnych. Zwiększenie uczestnictwa dzieci romskich w głównym nurcie kształcenia i we wczesnej edukacji wysokiej jakości.

⁽¹⁾ Na podstawie art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1466/97.

⁽²⁾ Dz.U. C 272 z 18.8.2015, s. 98.

4. Wspieranie inwestycji w infrastrukturę, usprawnienie i uproszczenie procedur administracyjnych związanych z wydawaniem pozwoleń na użytkowanie gruntów i na budowę. Zwiększenie konkurencji w przetargach publicznych i poprawę mechanizmów nadzoru w zamówieniach publicznych.

Sporządzono w Brukseli dnia 14 lipca 2015 r.

W imieniu Rady

P. GRAMEGNA

Przewodniczący
